

Oznaka poročila: ARRS-RPROG-ZP-2013/41

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROGRAMU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem programu

Šifra programa	P5-0363
Naslov programa	Demokracija in razvoj
Vodja programa	19987 Matevž Tomšič
Obseg raziskovalnih ur	9152
Cenovni razred	A
Trajanje programa	01.2009 - 12.2012
Izvajalci raziskovalnega programa (javne raziskovalne organizacije - JRO in/ali RO s koncesijo)	2486 Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	5 DRUŽBOSLOVJE 5.03 Sociologija
Družbeno-ekonomski cilj	11. Družbenopolitični sistemi, strukture in procesi

2. Raziskovalno področje po šifrantu FOS¹

Šifra	5.04
- Veda	5 Družbene vede
- Področje	5.04 Sociologija

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

3. Povzetek raziskovalnega programa²

SLO

Programska skupina je namenjena raziskovanju razvojne dinamike sodobnih družb. Razvoj določenega družbenega sistema vselej poteka znotraj določenega institucionalnega okvira, kar pomeni, da je v precejšnji meri opredeljen s političnimi parametri, ki določajo ta okvir. To nas privede do vprašanje razmerja med razvojem in predstavniško demokracijo kot tipom politične ureditve, ki je vsaj v okviru tistih družb, ki v kulturno-zgodovinskem smislu sodijo v zahodni civilizacijski krog, sprejet s širokim konsenzom, tako da predstavlja, kot pravi Adam Przeworski, 'edino igro v mestu' (the only game in town). Tako lahko rečemo, da demokracija ne predstavlja zgolj kvalitete oz. cilja samega po sebi v smislu klasičnih idealov svobode in enakosti, ampak prispeva tudi k uspešnemu funkcioniranju ostalih družbenih področij in s tem k

povečevanju sistemske kompetitivnosti in posledično razvojne uspešnosti teh družb.

Programsko skupino torej zanima razvoj v demokratičnem kontekstu, tj. znotraj parametrov sistema parlamentarne demokracije. Razvoj je tako razumljen kot dejavnik krepitve demokratičnih potencialov družbe. Demokracija namreč potrebuje svoje družbene predpostavke (social requisites) (Lipset), ki zajemajo sklop ekonomskih (ustrezna raven materialne blaginje), socialnih (številčen in avtonomen srednji sloj) in kulturnih dejavnikov (vrednote individualizma). Te omogočajo njeno zakoreninjenje. Tako je razvoj demokracije mogoče razumeti kot integralni del celovitega družbenega razvoja.

Raziskovalno delo skupine je usmerjeno v obravnavo razvojnih performanc in izzivov, s katerimi se soočajo slovenska in ostale sodobne družbe. Primarni cilj delovanja skupine je:

- raziskovanje demokratičnih procesov na nacionalni, evropski in globalni ravni
- raziskovanje razmerja med socio-ekonomskimi performancami in demokratičnostjo stabilnostjo družbe
- analiza indikatorjev, ki 'merijo' različne vidike kakovosti vladanja (quality of governance), in oblikovanje modela za evalvacijo dela državnih institucij.
- preučevanje strategij za kreiranje razvojnih politik in njihova implementacija na nacionalnem, regionalnem in evropskem nivoju

Predpostavka, na kateri temelji raziskovalno delo skupine je, da sta razvojna uspešnost in kakovost demokracije medsebojno povezana: na eni strani so za razvoj stabilne demokracije kot okvirja za kvalitetno vladanje potrebni določeni socio-ekonomski in kulturni pogoj; na drugi strani pa 'kvalitativno poglobljena demokracija', tj. takšna, ki ne vsebuje zgolj minimalnih formalnih kriterijev, ampak tudi dejanska zagotovila za varovanje individualne in institucionalne avtonomije kakor tudi za civilnodružbeni angažma ljudi, dejavnik oz. pogoj razvojne – tudi ekonomske – uspešnosti. Pri tem igrajo pomembno vlogo politični akterji, predvsem politična elita. Pri tem predpostavljamo, da je razvojna vloga demokratične države predvsem v kontekstualnem usmerjanju družbe, ki poteka na posreden in nehirarhičen način in ki služi ustvarjanju pogojev za avtonomni razvoj raznolikih družbenih potencialov.

ANG

The research programme *Democracy and development* is focused on research of developmental dynamics of contemporary societies. The development of a particular societal system always occurs within a specific institutional setting. This means that it is predominantly defined by the political parameters that constitute this setting. This brings us to the question of the relation between development and democracy as a type of political system that is widely accepted at least in the countries of the Western cultural circle where it represents 'the only game in town' (Przeworski). We can therefore conclude that democracy not only means a higher societal quality *per se* or fulfilment of ideals of freedom and equality but also contributes to a successful functioning of other social areas, thus heightening competitiveness of a system and consequently its developmental performance.

This research programme is therefore concerned with development in the context of democracy, i.e. within parameters of the system of parliamentary democracy. Development is understood as a factor that strengthens societal democratic potentials. Namely, democracy necessitates its own social requisites (Lipset) encompassing economic (material welfare) social (extensive and autonomous middle class) and cultural (individualistic values) factors, which enable its prevalence. Thus, the development of democracy can be seen as an integral part of the entire societal development.

This research discusses developmental performances and challenges of Slovenia and other contemporary societies. Primary aims and objectives are:

- to investigate democratic processes on national, European and global level
- to investigate the relations between socio-economic performances and democratic stability of society
- to analyse the indicators for 'measuring' different aspects of quality of governance and to develop models for evaluations of government institutions
- to investigate strategies for creating development policies and their implementations on national, regional and European level

Our thesis is that developmental success and democracy are interrelated: on the one hand, the development of stabilised democracy as a framework for high quality of governance necessitates specific socio-economic and cultural conditions; on the other hand, successful development needs a 'qualitatively deepened democracy', i.e. democracy that encompasses not only the minimal formal criteria, but also actual instruments for protection of individual and institutional autonomy as well as for civil engagement of the citizenry. In this context, political actors, principally political elites play an integral part. In this respect, we argue that the democratic state's role is mainly the 'contextual steering' that is conducted in an indirect and non-hierarchical way and serves for creations of conditions for autonomous development of various social potentials.

4. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem programu³

SLO

Programska skupina Demokracija in razvoj je usmerjena v raziskovanje razvojne dinamike sodobnih družb. Pojem razvoja namreč zajema vsa ključna družbena področja, od ekonomije in znanosti do politike. Kljub temu, da ga je mogoče razumeti na relativno nevtralen način, tj. kot potek oz. odvijanje stvari, kar implicira spreminjanje stanja (npr. 'razvoj dogodkov') v družbi (družbeni razvoj) oz. njenem delu (ekonomski, politični razvoj), pa običajno vsebuje tudi kvalitativno dimenzijo v smislu izboljševanja stanja stvari, se pravi krepitev kvalitete v skladu z določenimi kriteriji. V tem smislu je razvojna uspešnost sposobnost sistema za uresničevanje ciljev, ki so v skladu s postavljenimi kriteriji.

Programsko skupino zanima razvoj v demokratičnem kontekstu, tj. znotraj parametrov sistema parlamentarne demokracije. Razvoj je tako razumljen kot dejavnik krepitev demokratičnih potencialov družbe. Demokracija namreč potrebuje svoje družbene predpostavke (social requisites) (Lipset), ki zajemajo sklop ekonomskih (ustrezna raven materialne blaginje), socialnih (številčen in avtonomen srednji sloj) in kulturnih dejavnikov (vrednote individualizma). Te omogočajo njeno zakoreninjenje. Tako je razvoj demokracije mogoče razumeti kot integralni del celovitega družbenega razvoja.

Predpostavka, na kateri temelji delo programske skupine, je, da sta razvojna uspešnost in kakovost demokracije medsebojno povezana: na eni strani so za razvoj stabilne demokracije kot okvirja za kvalitetno vladanje potrebni določeni socio-ekonomski in kulturni pogoji; na drugi strani pa 'kvalitativno poglobljena demokracija', tj. takšna, ki ne vsebuje zgolj minimalnih formalnih kriterijev, ampak tudi dejanska zagotovila za varovanje individualne in institucionalne avtonomije kakor tudi za civilnodružbeni angažma ljudi, dejavnik oz. pogoj razvojne – tudi ekonomske – uspešnosti. Pri tem igrajo pomembno vlogo politični akterji, predvsem politična elita. Ob tem predpostavljamo, da je razvojna vloga demokratične države predvsem v kontekstualnem usmerjanju družbe, ki poteka na posreden in nehierarhičen način in ki služi ustvarjanju pogojev za avtonomni razvoj raznolikih družbenih potencialov.

Raziskovalno delo programske skupine vključuje tako teoretsko tematizacijo obravnavanih fenomenov kakor tudi njihovo empirično analizo. Spoznavni pristop skupine je izrazito interdisciplinaren, saj kombinira znanja različnih družboslovnih disciplin, kot so sociologija, politologija, ekonomija, komunikologija. V teoretskem smislu se navezuje na različne relevantne teoretske pristope, kot so sistemska teorija, neoinstitucionalistična teorija, demokratična teorija elit, teorija socialnega kapitala, teorija javne izbira, novo upravljanje javnega sektorja itd., katerim je vsem skupna integralna obravnava družbenih fenomenov, ki sega preko disciplinarnih meja.

Raziskovalni pristop skupine temelji na dopolnjevanju primerjalne analize različnih vidikov obravnavane problematike na splošni ravni (uporaba in analiza indikatorjev, ki se nanašajo na večje število raziskovalnih enot) in študije posameznih primerov (z namenom pridobitve globljega vpogleda v obravnavano tematiko). V empiričnem raziskovanju skupina uporablja pristop triangulacije, ki pomeni kombinacijo kvalitativnih in kvantitativnih raziskovalnih metod. V ta okvir sodijo metode, kot so: analiza kvantitativnih in kvalitativnih podatkov iz mednarodnih raziskav, izvedba anket, analiza besedil, izdelava intervjujev, izvedba fokusnih skupin, fuzzy-set analiza.

Rdeča nit delovanja skupine v obdobju 2009-2012 je bilo preučevanje razvojnih vidikov sodobnih družb, s poudarkom na slovenski družbi (v primerjalni perspektivi). Pri tem je bila posebna pozornost posvečena razvoju demokracije v smislu njenega 'kvalitativnega poglobljanja'. Seveda pa so bile posebne obravnave deležne specifične tematike, tudi v povezavi z dogodki, ki so si odvijali v posameznem letu.

V letu 2009 je bilo delo programske skupine *Demokracija in razvoj* osredotočeno na različne vidike političnega in siceršnjega razvoja slovenske in evropske družbe, kot so analiza demokratičnih procesov v Evropi in Sloveniji, še posebej v luči slovenskih parlamentarnih volitev 2008 in evropskih parlamentarnih volitev 2009, ter analiza razvojnih usmeritev na nacionalni in evropski ravni, še posebej v luči omejenih političnih procesov.

V letu 2010 je bil fokus programske skupine usmerjen na analizo regionalnega in evropskega razvoja ter na delovanje lokalne demokracije in performance lokalne samouprave (v luči slovenskih lokalnih volitev).

V letu 2011 je bilo delo skupine fokusirano na pregled in analizo stanja in perspektiv večnivojskega vladanja, predvsem v luči prihodnosti Evropske unije kot enotnega političnega prostora; ter položaj Evropske unije v globalnem kontekstu v smislu razvojne uspešnosti.

V letu 2012 se je skupina ukvarjala predvsem s stanjem in perspektivami demokracije v Sloveniji, Evropi in v svetu v luči aktualnih političnih procesov (parlamentarne in predsedniške volitve v Sloveniji), ter pomenom in perspektivo trajnostnega razvoja.

Rezultati raziskovalnega dela potrjujejo veljavnost predpostavke, da sta razvojna (tudi gospodarska) uspešnost in kakovost demokracije medsebojno povezana, tj. da se navezujeta druga na drugo, se medsebojno prepletata in pogojujeta. Čeprav obstajajo določene izjeme, pa je pravilo, da tiste družbe, ki izkazujejo najboljše razvojne performance (v smislu vzdržnega razvoja), dosegajo tudi najvišjo raven demokracije. Kakovost demokracije lahko opredelimo celo za enega od dejavnikov razvojne uspešnosti. Dolgoročnega razvoja so zmožne samo tiste družbene, ki so uspele vzpostaviti t.i. inkluziven tip institucij (Acemoglu in Robinson) na različnih področjih, kateri temelji na odprtosti, vključevanju in tekmovanju.

Člani programske skupine so v obdobju 2009-12 (sami ali v soavtorstvu) objavili petnajst znanstvenih monografij (od tega osem takšnih, ki so izšle pri tujih založbah), štirideset znanstvenih člankov (od tega šestnajst v revijah prve kategorije) in osemindeset prispevkov v znanstvenih monografijah (od tega dvajset takšnih, ki so izšle pri tujih založbah). Tematski spekter teh znanstvenih del je zelo širok in raznovrsten, saj sega od splošnih razvojnih tematik, kot so problematika elit ter dinamika in usmerjanje sodobnih družbe, do bolj konkretno fokusiranih, kot so delovanje javne uprave ali družbenih stroški določenih dejavnosti (igre na srečo).

Iz naslova znanstvenih objav so člani programske skupine zbrali 3891 točk v bazi SICRIS. V zadnjih desetih letih so bila njihova dela petindevetdesetkrat citirana v revijah iz baze Web of Science. Ocenjujemo, da s temi dosežki programska skupina dosega visoke standarde znanstveno-raziskovalne odličnosti.

Člani programske skupine so bili aktivni tudi pri organizaciji znanstvenih dogodkov. Tako je Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici vsako leto v Fiesi organizirala slovensko družboslovno konferenco z mednarodno zasedbo. Prva je imela naslov *Ekonomski, politični in družbeni položaj ter vloga Evropske Unije in držav članic v času globalne nestabilnosti*, druga *Sodobni svet med svobodo in varnostjo*, tretja *Družbena odgovornost v 21. Stoletju*, četrta pa *Premislek o demokratizaciji*. Glavni organizator teh dogodkov je bil Uroš Pinterič.

Člani programske skupine so tudi močno vpeti v mednarodni znanstveno-raziskovalni prostor. V tem obdobju s se s svojimi prispevki udeležili številnih znanstvenih konferenc. Njihovi prispevki so bili objavljeni na desetih tovrstnih konferencah. Urejajo zbornike, ki jih izdajajo ugleden mednarodne založbe. So tudi člani različnih mednarodnih znanstvenih asociacij (ISA, ESA, IPSA,

PSA). Kot predavatelji in raziskovalci redno gostujejo na tujih akademskih ustanovah.

5. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem programu in zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

SLO

Ocenjujemo, da je programska skupina Demokracija in razvoj realizirala večino raziskovalnih ciljev, ki si jih je zastavila. Predpostavka, da sta razvojna uspešnost in kakovost demokracije medsebojno povezana, se je v raziskovalnem delu članov skupine izkazala za točno. Glede raziskovalnih dosežkov zahko rečemo, da so tako v kvalitativnem kot v kvantitativnem smislu na visoki ravni. Nekaj znanstvenih objav je sicer ostalo še nerealiziranih, predvsem tistih, ki se nanašajo na publiciranje v mednarodnih revijah in založbah. Zanje računamo, da bodo realizirane v naslednjih letih.

6. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega programa oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave programske skupine⁵

Sprememb programa ni bilo.

7. Najpomembnejši znanstveni rezultati programske skupine⁶

		Znanstveni dosežek	
1.	COBISS ID	1024205121	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Globalni trendi v vzhodni Evropi
		ANG	Global trends in Eastern Europe
	Opis	SLO	V svoji knjigi Nikolai Genov predstavi sistematičen opis in razlago societalne transformacije v Vzhodni Evropi po l. 1989. Spremembe v vzhodni Evropi razlaga kot prilagajanje štirim globalnim trendom: nadgradnji organizacijske racionalnosti, individualizaciji, širjenju instrumentalnega aktivizma in univerzalizaciji vrednotno-normativnih sistemov. Čeprav je bila prilagoditev tem trendom v glavnem uspešna, avtor izpostavlja tudi številne pomanjkljivosti.
		ANG	In his book, Nikolai Genov presents a systematic description and explanation of Eastern European societal transformations after 1989. The changes in Eastern European societies are interpreted as adaptations to four global trends: upgrading the rationality of organizations, individualization, spreading of instrumental activism and universalization of value-normative systems. Although adaptations to these trends have generally been successful, the author notes that process has many failed characteristics as well.
	Objavljeno v	Ashgate; 2010; XIII, 230 str.; A": 1;A': 1; Avtorji / Authors: Genov Nikolai	
Tipologija	2.01 Znanstvena monografija		
2.	COBISS ID	1024341057	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Globalni trendi in regionalni razvoj
		ANG	Global trends and regional development
			Zbornik, ki ga je uredil Nikolai Genov, je posvečen razpravam o štirih

	Opis	SLO	globalnih trendih: nadgradnji organizacijske racionalnosti, individualizaciji, širjeju instrumentalnega aktivizma in univarzalizaciji vrednotno-normativnih sistemov. Vzajemni vpliv teh medsebojno povezanih trendov prinaša tako konstruktivne kot destruktivne učinke za družbeno življenje, socialno integracijo in uvajanje sprememb.
		ANG	The volume, edited by Nikolai Genov, is dedicated to the discussion of four global trends: upgrading the rationality of organizations, individualization, the spreading of instrumental activism and universalization of value-normative systems. The mutual influence of these interrelated trends brings about both constructive and destructive effects in social life, social integration and change.
	Objavljeno v	Routledge; 2012; XVI, 332 str.; A": 1;A': 1; Avtorji / Authors: Genov Nikolai	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
3.	COBISS ID	28195677	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Različni tipi kapitalizma v vzhodni Evropi (s posebnim poudarkom na Estoniji in Sloveniji)
		ANG	Varieties of capitalism in Eastern Europe (with special emphasis on Estonia and Slovenia)
	Opis	SLO	Avtorji v svojem prispevku izhajajo iz predpostavke, da je institucionalna in ekonomska učinkovitost določene države (družbe) odvisna od zgodovinske dediščine, mednarodnega okolja in strateških odločitev elite. Glavni poudarek je na povezanosti med ideološkimi preferencami političnih akterjev in dinamiko reform in s tem povezano institucionalno regulacijo. Mogoče je trditi, da je politična elita v Estoniji uveljavila tip države, ki je blizu liberalno-minimalističnemu modelu, Slovenija pa je bliže korporativnemu modelu socialne države.
		ANG	The authors proceed from the assumption that the institutional and economic efficiency of a particular country (or society) depends on its historic legacy or 'path-dependence', strategic interactions of the elite and the impact of the international environment. The main emphasis is on the connection between the dynamics and ideological preferences of political actors and the pace of reforms as well as institutional regulations. One can argue that the political elite in Estonia encouraged the shaping of the state in a direction close to the liberal-market model, whereas Slovenia is closer to the corporatist social welfare-state model.
	Objavljeno v	Elsevier; Communist and Post-Communist Studies; 2009; Vol. 42, Iss. 1; str. 65-81; Impact Factor: 0.456;Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.873; A': 1; WoS: OE, UU; Avtorji / Authors: Adam Frane, Kristan Primož, Tomšič Matevž	
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
4.	COBISS ID	1024247361	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	K strategijam modernih družb
		ANG	Towards the strategies of modern societies
	Opis	SLO	V članku se avtorja se ukvarjata z vprašanjem strateškega usmerjanja modernih družb s posebnim poudarkom na ekonomskem razvoju kot neločljivi komponenti celovitega družbenega razvoja. Pri tem svojo pozornost usmerjata na analizo socialnih dimenzij strateških procesov.
		ANG	The authors are tackling the issue of strategic steering of the development of modern societies, with a particular emphasis on the economic development as an inseparable component of comprehensive social development. They focus on the analysis of the social dimensions of strategic processes.

	Objavljeno v	Carfax Publishing Company; Innovation; 2010; Vol. 23, no. 3; str. 223-239; Impact Factor: 0.326; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.87; WoS: XA; Avtorji / Authors: Rončević Borut, Makarovič Matej	
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
5.	COBISS ID	1024330561	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Razvijanje parlamentarnega senioritetnega sistema
		ANG	Developing a parliamentary seniority system
	Opis	SLO	Članek obravnava razvoj slovenske parlamentarne elite od osamosvojitve dalje. Pri tem se izpostavlja pomen kontinuitete parlamentarnega delovanja z vidika prenosa znanja na mlajše generacije poslancev ter posledično večno stopnjo stabilnosti parlamentarne tradicije.
		ANG	The article deals with development of Slovenian parliamentary elite since independence. It stress importance of continuity of parliamentary activities for transfer of knowhow to younger generations of parliamentary representatives and, consequently, for stability of parliamentary tradition.
	Objavljeno v	M.E. Sharpe; Problems of post-communism; 2011; Vol. 58, no. 6; str. 36-47; Impact Factor: 0.250; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.756; WoS: UU; Avtorji / Authors: Pinterič Uroš	
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	

8. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati programske skupine⁷

	Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	239335424	Vir: vpis v poročilo
	Naslov	SLO	Raziskave in razprave (R&R). Tomšič, Matevž (urednik 2008)
		ANG	Research and Discussion. Matevž Tomšič (editor 2008)
	Opis	SLO	R&R je mednarodna elektronska znanstvena revija namenjena sociološkim, humanističnim, ekonomskim, pravnim, upravnim, organizacijskim, politološkim, komunikološkimi in drugim razpravam, ki dopušča popolno tematsko ter disciplinarno odprtost. R&R spodbuja tako teoretične kot tudi kvalitativna in kvantitativna empirična dognanja ter aplikativne prispevke. Uredništvo revije pozdravlja članke že uveljavljenih znanstvenikov kot tudi mladih perspektivnih avtorjev. Vsi članki objavljeni v reviji so dvostransko anonimno recenzirani.
		ANG	R&R is international electronic scientific journal open to sociological, humanistic, economics, legal, administrative, management, political, communicative and other articles and debates with broad theoretical and disciplinary openness. R&R welcomes theoretical as well as quantitative and qualitative empirical and applicative contributions. R&R welcomes articles of established researches as well as young prospective authors. All articles published in R&R are doubleblind pair reviewed.
	Šifra	C.04 Uredništvo mednarodne revije	
	Objavljeno v	Nova Gorica: Fakulteta za uporabne družbene študije, 2008. ISSN 18554148. http://www.fuds.si/R&R	
	Tipologija	4.00 Sekundarno avtorstvo	
2.	COBISS ID	1024251201	Vir: vpis v poročilo

	Naslov	SLO	Innovative issues and approaches in social sciences. Pinterič, Uroš (urednik 2008-11)
		ANG	Innovative issues and approaches in social sciences. Pinterič, Uroš (editor 2008-2011)
	Opis	SLO	IIASS je elektronska dvostransko anonimno recenzirana mednarodna znanstvena revija, ki pokriva področje različnih družbenih ved (politologija, sociologija, ekonomija, javna uprava, pravo, upravljanje, komunikologija). Revija je namenjena tako teoretičnim kot empiričnim znanstvenim člankom že uveljavljenih znanstvenikov kot tudi perspektivnih študentov. IIASS je namenjena inovativnim idejam pri raziskovanju že uveljavljenih področij ter prispevkom, ki poskušajo odpreti nova področja raziskovanja ter pri tem iščejo ustrezno priložnost.
		ANG	IIASS is electronic peer reviewed international journal covering all social sciences (Political science, sociology, economy, public administration, law, management, communication science, etc.). Journal is open to theoretical and empirical articles of established scientist and researchers as well as of perspective young students. All articles have to pass double blind peer review. IIASS welcomes innovative ideas in researching established topics or articles that are trying to open new issues that are still searching for its scientific recognition.
	Šifra	C.04 Uredništvo mednarodne revije	
	Objavljeno v	Ljubljana: Slovensko društvo za inovativno politologijo, 2008. ISSN 18550541. http://www.iiass.com	
	Tipologija	4.00 Sekundarno avtorstvo	
3.	COBISS ID	1024152641	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Personalizirana politika v novih demokracijah
		ANG	Personalised politics in new democracies
	Opis	SLO	V svojem prispevku se avtorja ukvarjata z naravo personificirane politike v Sloveniji. Prispevek analizira dejavnike, ki prispevajo k 'berluskonizaciji' slovenske politike – v primerjavi z originalno (italjansko) verzijo. Predpostavka je, da glavni razlog leži v šibki strukturiranosti političnih strank. Avtorja trdita, da ima ta presonailiziran tip politike, čeprav se predstavlja kot nepolitičen, pogosto jasno ideološko podlago kot tudi politično orientacijo.
		ANG	In their paper, the authors deal with the nature of person-based politics in Slovenia The paper analysed the factors that contributed to this 'berlusconisation' of Slovenian politics – in comparison with its original (Italian) version. The thesis is that the main reason lies in weakly structured political parties. The authors claim that this personalised type of governance, although declared as non-political, often has evident ideological grounding as well as political orientation.
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
	Objavljeno v	Political studies association; Sixty years of political studies; 2010; 20 str.; Avtorji / Authors: Tomšič Matevž, Prijon Lea	
	Tipologija	1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci	
4.	COBISS ID	1024281409	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Pomen zgodovinskih pogojev za razvoj lokalne samouprave
		ANG	Importance of historical conditions for development of local government
	Opis	Referat obravnava razvoj lokalne fiskalne politike v treh tranzicijskih državah z različnimi zgodovinskimi ozadji, pri čemer, je ključni argument, da različni elementi preteklosti (dve državi članici nekdanje skupne	

		SLO	države) ali sedanosti (dve članici EU, ena kandidatka) ne vplivajo bistveno na razvoj lokalne fiskalne politike, ki je posledica dnevne politike, ne pa določenih zahtev ali pa zgodovinskih lastnosti.
		ANG	The paper deals with development of local fiscal policies in three transition countries with different historical backgrounds. The key argument states that different elements of past (two countries as parts of multinational state) and present (two EU members, one EU candidate) do not influence significantly development of local fiscal policies. This development is a result of daytoday politics.
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
	Objavljeno v	NISPAce; Public administration of the future; 2011; [10] str.; Avtorji / Authors: Klimovsky Daniel, Pinterič Uroš	
	Tipologija	1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci	
5.	COBISS ID	1024047937	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Kam greš, Slovenija? Med okvirnimi pogoji in notranjimi zmožnostmi
		ANG	Quo vadis Slovenia? Between framework conditions and internal capabilities
	Opis	SLO	Avtorji smatrajo nove članice EU kot polperifarne družbe, ki se nahajajo na razvojnem razpotju. Poudarjajo socikulture dejavnike razvoja, predstavijo model za detektiranje socialnih in kulturnih vplivom ter preizkusijo njegovo veljavnost z uporabo fuzzy-set metodologije.
		ANG	The authors consider the new EU member states as semi-peripheral countries standing at the development crossroads. They emphasize the sociocultural factors of development, present a model for bringing together several cultural and social influences, and test its validity by applying a fuzzy-set methodology.
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
	Objavljeno v	Ministry of Regional Development; The future of regions in the perspective of global change; 2009; Str. 17-39; Avtorji / Authors: Rončević Borut, Šušteršič Janez, Wostner Peter, Besednjak Valič Tamara	
	Tipologija	1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci	

9. Drugi pomembni rezultati programske skupine⁸

V obdobju delovanja programske skupine je Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici v sodelovanju z agencijo Parsifal izvajala mesečne raziskave po imenom Slovenski utrip, v snovanje katere so aktivno vključeni člani programske skupine. Poleg standardnih vprašanj podpora vladi in političnim strankam vsebujejo te raziskave tudi vprašanja o tem, kako državljani ocenjujejo stanje na različnih ključih družbenih področjih, od gospodarstva, šolstva pa do medijev in politike.

10. Pomen raziskovalnih rezultatov programske skupine⁹

10.1. Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Na podlagi interdisciplinarnega in multiteoretskega pristopa je raziskovalno delo skupine ponudilo celovit in kompleksen vpogled v problematiko družbenega razvoja. Šlo je za povezovanje raznolikih, a kljub temu kompatibilnih teoretskih in empiričnih spoznanj in s tem preseganje disciplinarne in konceptualne fragmentiranosti. V raziskovalnem delu je bila izpostavljena kompatitivna komponenta v smislu usmerjenosti v mednarodno-primerjalno analizo različnih vidikov delovanja demokracije in družbenega razvoja, ki so jo dopolnjevale posamezne študije primera. Šlo je torej za pomenilo inovativno kombiniranje in povezovanje

različnih raziskovalnih pristopov in metod (t.i. triangulacija). Na ta način je delo skupine pomagalo osvetliti nekatere najpomembnejše razvojne vidike, kot so kvaliteta vladanja in upravljanja, oblikovanje razvojnih strategij, povezovanje strateških resursov itd.

Posebna vrednost skupine je njena mednarodna sestava, saj v njej poleg slovenskih znanstvenikov sodelujejo tuji raziskovalci z odličnimi znanstvenimi referencami, ki prihajajo iz različnih disciplinarnih področij (sociologije, ekonomije, politologije). To pomeni neposredno integriranost v mednarodni znanstveni prostor, kar je dobro zagotovilo za relevantnost raziskovalnih spoznanj skupine. Reference raziskovalne skupine so poročstvo, da bo tudi v prihodnje skupina dosegala mednarodne objave v najpomembnejših znanstvenih revijah z različnih področij in tako skrbela za širitev nacionalnega in mednarodnega korpusa znanstvene literature z relevantnimi spoznanji za razvoj v prihodnosti.

ANG

On the basis of multidisciplinary and multi-theoretical approach, the research programme offered a holistic and complex insight into the issues of social development. It integrated different though compatible theoretical and empirical approaches and therefore overcomes disciplinary and conceptual fragmentation. Comparative component was highly emphasised, in terms of comparison of different aspects of democracy and social development. It was complemented with specific case studies that offer a deeper understanding of the research topic. The research project therefore offered an innovative combination and interrelation of several methods (triangulation). In this respect, the research uncovered and discussed several important developmental aspects such as the quality of governing and governance, formation of development strategies, connecting strategic resources etc.

This programme's great asset is its internationality since it is comprised of Slovenian as well as foreign researchers with excellent scientific references from various areas like sociology, economy and political science. This means an immediate integration in the international space what is a guarantee for relevancy of the research findings. Achievements and references of its members assures international publications of the highest level in different areas. Thus, this research programme will offer a large scope of scientific contributions as well as relevant results for development also in the future.

10.2. Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Raziskovalna spoznanja skupine so ponudila koristno pomoč pri oblikovanju in implementaciji razvojnih politik na različnih področjih slovenske družbe. Pomagala so tudi razjasniti nekatere pomembne dileme, povezane s socialnim, ekonomskim in političnim razvojem Slovenije, predvsem v smislu izbire v razvojno najprimernejšega modela socio-ekonomske regulacije in najustrežnejših strategij za njegovo udejanjenje v praksi. Delovanje skupine je zaradi njene integralne in interdisciplinarne usmerjenosti, ki temelji na povezovanju in medsebojnem oplajanju spoznanj z različnih disciplinarnih področij, tudi prispevalo k razvoju različnih družboslovnih disciplin v Sloveniji.

Raziskovalni program je s poseganjem na prej omenjena področja pripeval k pozitivnim spremembam delovanja različnih družbenih podsistemov (javna uprava, izobraževalni sistem). Skozi kvalitetne raziskovalne rezultate pa predstavlja sistematično promocijo slovenske znanosti in posledično Slovenije, kot družbe temelječe na znanju, spoznanja pa bodo krepila tudi zavest Slovenstva in državljanstva, kar bo rezultiralo v višji ozaveščenosti državljanov.

ANG

Research results of the group offered a useful foundation for planning development strategies for various areas of Slovenian society. They helped to clarify some dilemmas related to the social, economic and political development of Slovenia, especially in terms of selection of the most appropriate socio-economic regulation model and the best strategies for its implementation.

The integral and interdisciplinary orientation of this programme resulted in a development of innovative social disciplines in Slovenia. Furthermore, it offered suggestions for changes in the functioning of different societal subsystems (public administration, system of education). With qualitative research results, it offered a systematic way to promote Slovene science and

therefore Slovenia as a knowledge-based society.

11. Zaključena mentorstva članov programske skupine pri vzgoji kadrov v obdobju 1.1.2009-31.12.2012¹²

11.1. Diplome¹³

vrsta usposabljanja	število diplom
bolonjski program - I. stopnja	10
bolonjski program - II. stopnja	20
univerzitetni (stari) program	5

11.2. Magisterij znanosti in doktorat znanosti¹⁴

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Mag.	Dr.	MR	
0	Cvetko Križan	☐	☒	☐	
0	Anita Ramšak	☐	☒	☐	

Legenda:

- Mag.** - Znanstveni magisterij
Dr. - Doktorat znanosti
MR - mladi raziskovalec

12. Pretok mladih raziskovalcev – zaposlitev po zaključenem usposabljanju¹⁵

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Mag.	Dr.	Zaposlitev	
		☐	☐	<input type="text"/>	

Legenda zaposlitev:

- A** - visokošolski in javni raziskovalni zavodi
B - gospodarstvo
C - javna uprava
D - družbene dejavnosti
E - tujina
F - drugo

13. Vključenost raziskovalcev iz podjetij in gostovanje raziskovalcev, podoktorandov ter študentov iz tujine, daljše od enega meseca, v obdobju 1.1.2009-31.12.2012

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Sodelovanje v programski skupini	Število mesecev	
31276	Lea Prijon	<input type="text"/>	36	
30191	Tamara Besednjak Valič	<input type="text"/>	36	
31269	Dolores Modic	<input type="text"/>	36	
30047	Urša Lamut	<input type="text"/>	36	
31246	Alenka Pandiloska Jurak	<input type="text"/>	24	

Legenda sodelovanja v programski skupini:

- A - raziskovalec/strokovnjak iz podjetja
- B - uveljavljeni raziskovalec iz tujine
- C - študent – doktorand iz tujine
- D - podoktorand iz tujine

14. Vključevanje v raziskovalne programe Evropske unije in v druge mednarodne raziskovalne in razvojne programe ter drugo mednarodno sodelovanje v obdobju 1.1.2009-31.12.2012¹⁶

SLO

- South East Europe Transnational Cooperation Programme 2012-14: Making Migration Work for Development - Policy tools for strategic planning in SEE regions and cities. Koordinator: Nikolai Genov
-

15. Vključenost v projekte za uporabnike, ki v so obdobju trajanja raziskovalnega programa (1. 1. 2009 – 31. 12. 2012), potekali izven financiranja ARRS¹⁷

SLO

Raziskovalno in svetovalno sodelovanje s podjetjem HIT (vzpostavitev svetovalne in terapevtske pomoči pri problemih z igrami na srečo; vzpostavitev pregleda nad raziskavami na področju igralništva; analiza učinkov igralništva na drubeženo in ekonomsko okolje: primer Nove Gorice; analiza in dodatno izboljševanje podobe HITa in njegove dejavnosti v družbenem okolju; zagotavljanje redno ažuriranega pregleda nad raziskavami na področju igralništva; Analiza učinkov igralništva na družbeno okolje; analiza in dodatno izboljševanje podobe HITa in njegove dejavnosti v družbenem okolju; vpliv novega Hitovega turističnega kompleksa na družbeno, ekonomsko in socialno okolje). 2006-12. Koordinator: Matej Makarovič

Varnostna kultura, varovanje tajnih podatkov in zaščita kritične infrastrukture v MO. 2011. Naročnik: Ministrstvo za obrambo RS. Koordinator: Matej Makarovič

Izdelava, dobava in predstavitev rezultatov javnomnenjske telefonske raziskave o ocenah in stališčih prebivalcev Republike Slovenije o delu Policije. 2009, 2010. Naročnik: Ministrstvo za notranje zadeve. Koordinator: Matej Makarovič

16. Ocena tehnološke zrelosti rezultatov programa in možnosti za njihovo implementacijo v praksi (točka ni namenjena raziskovalnim programom s področij humanističnih ved)¹⁸

SLO

Program se ne ukvarja s tehnološko-razvojnimi raziskovanjem.

17. Ocenite, ali bi doseženi rezultati v okviru programa lahko vodili do ustanovitve spin-off podjetja, kolikšen finančni vložek bi zahteval ta korak ter kakšno infrastrukturo in opremo bi potrebovali

možnost ustanovitve spin-off podjetja	☐ DA ☒ NE
potrebni finančni vložek	
ocena potrebne infrastrukture in opreme ¹⁹	

18. Izjemni dosežek v 2012²⁰

18.1. Izjemni znanstveni dosežek

Genov, Nikolai (ur.). Global trends and regional development, (Routledge studies in development and society, 28). New York: Routledge.

Zbornik je posvečen razpravam o štirih globalnih trendih: nadgradnji organizacijske racionalnosti, individualizaciji, širjeju instrumentalnega aktivizma in univarzalizaciji vrednotno-normativnih sistemov. Vzajemni vpliv teh medsebojno povezanih trendov prinaša tako konstruktivne kot destruktivne učinke za družbeno življenje, socialno integracijo in uvajanje sprememb.

18.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

Raziskave in razprave. Tomšič, Matevž (urednik 2008 -)

Raziskave in razprave je mednarodna elektronska znanstvena revija namenjena sociološkim, humanističnim, ekonomskim, pravnim, upravnim, organizacijskim, politološkim, komunikološkim in drugim razpravam, ki dopušča popolno tematsko ter disciplinarno odprtost. R&R spodbuja tako teoretične kot tudi kvalitativna in kvantitativna empirična dognanja ter aplikativne prispevke. Uredništvo revije pozdravlja članke že uveljavljenih znanstvenikov kot tudi mladih perspektivnih avtorjev. Vsi članki objavljeni v reviji so dvostransko anonimno recenzirani.

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja in obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v papirnati obliki
- so z vsebino poročila seznanjeni in se strinjajo vsi izvajalci raziskovalnega programa

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba JRO
in/ali RO s koncesijo:*

in

vodja raziskovalnega programa:

Fakulteta za uporabne družbene
študije v Novi Gorici

Matevž Tomšič

ŽIG

Kraj in datum:

Oznaka prijave: ARRS-RPROG-ZP-2013/41

¹ Opredelite raziskovalno področje po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science). Prevajalna tabela med raziskovalnimi področji po klasifikaciji ARRS ter po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science) s kategorijami WOS (Web of Science) kot podpodročji je dostopna na spletni strani ARRS (<http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/preslik-vpp-fos-wos.asp>). [Nazaj](#)

² Napišite povzetek raziskovalnega programa v slovenskem jeziku (največ 3.000 znakov vključno s presledki – približno pol strani, velikost pisave 11) in angleškem jeziku (največ 3.000 znakov vključno s presledki – približno pol strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, v katerem predstavite raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega programa in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa dela raziskovalnega programa, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega programa oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave programske skupine v zadnjem letu izvajanja raziskovalnega programa, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Navedite znanstvene dosežke (največ pet), ki so nastali v okviru tega programa. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja programa (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'. [Nazaj](#)

⁷ Navedite družbeno-ekonomske dosežke (največ pet), ki so nastali v okviru tega programa. Družbeno-ekonomski

dosežek iz obdobja izvajanja programa (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat programa ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega programa iz obdobja izvajanja programa (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 7 in 8 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov vključno s presledki (približno 1/3 strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen program, ki je predmet poročanja. [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹² Upoštevajo se le tiste diplome, magisteriji znanosti in doktorati znanosti (zaključene/i v obdobju 1. 1. 2009 – 31. 12. 2012), pri katerih so kot mentorji sodelovali člani programske skupine. [Nazaj](#)

¹³ Vpišite število opravljenih diplom v času trajanja raziskovalnega programa glede na vrsto usposabljanja. [Nazaj](#)

¹⁴ Vpišite šifro raziskovalca in/ali ime in priimek osebe, ki je v času trajanja raziskovalnega programa pridobila naziv magister znanosti in/ali doktor znanosti ter označite doseženo izobrazbo. V primeru, da se je oseba usposabljala po programu Mladi raziskovalci, označite MR. [Nazaj](#)

¹⁵ Za mlade raziskovalce, ki ste jih navedli v tabeli 11.2. točke (usposabljanje so uspešno zaključili v obdobju od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2012), ustrezno označite, kje so se zaposlili po zaključenem usposabljanju. [Nazaj](#)

¹⁶ Navedite naslove projektov in ime člana programske skupine, ki je bil vodja/koordinator navedenega projekta. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁷ Navedite naslove projektov, ki ne sodijo v okvir financiranja ARRS (npr: industrijski projekti, projekti za druge naročnike, državno upravo, občine idr.) in ime člana programske skupine, ki je bil vodja/koordinator navedenega projekta. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁸ Opišite možnosti za uporabo rezultatov v praksi. Opišite izdelke oziroma tehnologijo in potencialne trge oziroma tržne niše, v katere sodijo. Ocenite dodano vrednost izdelkov, katerih osnova je znanje, razvito v okviru programa oziroma dodano vrednost na zaposlenega, če jo je mogoče oceniti (npr. v primerih, ko je rezultat izboljšava obstoječih tehnologij oziroma izdelkov). Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁹ Največ 1.000 znakov vključno s presledki (približno 1/6 strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

²⁰ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega programa v letu 2012 (največ 1000 znakov, vključno s presledki, velikost pisave 11). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROG-ZP/2013 v1.00

F1-F3-73-6A-13-79-47-0E-11-2B-CA-7E-AC-4E-34-A7-CD-10-D2-48